

STUDENTEN-WEEKBLAD

JAARGANG IV

V.V.1
K. 834
Pl. A

TRT
(tesor)
0934

V.V.1
K. 835
Pl. A

TRT
(tesor)
0934

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren:

G. A. ABENDANON,¹⁾ F. A. BODENHEIM,²⁾ J. B. H. COENEN,³⁾
D. DE IONGH Wz., A. C. A. PLASSCHAERT,⁴⁾ C. E. VAN DER
STOK, Th. F. VREEDE,⁵⁾ R. A. VERWEY,⁶⁾ J. F. C. WREDE.⁷⁾

Doz 2131

VIERDE JAARGANG.

1901—1902.

DELFT. — J. WALTMAN JR. — 1902.

- 1) Afgetreden bij N°. 16.
- 2) Lid der Redactie geworden bij N°. 3.
- 3) Lid der Redactie geworden bij N°. 16.
- 4) Lid der Redactie geworden bij N°. 3.
- 5) Lid der Redactie geworden bij N°. 20.
- 6) Afgetreden bij N°. 6.
- 7) Tijdelijk afgetreden bij N°. 20.

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: G. A. Abendanon, D. de Iongh Wz., C. E. van der Stok,
R. A. Verwey, J. F. C. Wrede.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Uit de Redactie getreden:

M. H. DAMME Jr.

Leden der Redactie geworden:

D. DE IONGH Wz.

C. E. VAN DER STOK.

Gelegenheid tot intekening op dit blad bestaat op de lijsten die in de P. S. (hoofdgebouw) en op de S. P. liggen, voorts bij de Redacteuren en bij den Uitgever.

Een nieuwe jaargang.

Ons weekblad blijft bestaan. Het is geen schande elkaar te zeggen of te schrijven, welk oordeel wij hebben over personen en toestanden, hoe wij de dingen zien, hoe wij het leven dat in en om ons is gevoelen. Zoo wat wij zeggen waar is, zoo wij nimmer uit laffe berekening, stroopsmeerderij, stiekeme haat of opdringerigheid, ons anders voordoen, dan wij zijn, behoeven wij ons nooit over wat wij gezegd of geschreven hebben te schamen. Dan ook zullen wij steeds sterk staan tegenover hen, die onze daden aanvallen of bespotten.

Het is werkelijk noodzakelijk, dat behalve een goede hoeveelheid technische kennis, wij ook eenige levenswijsheden verkrijgen, die ons de praktijk van het leven kan leeren kennen. Overdenking van de wording en gang onzer samenleving zal ons later minder onbeholpen doen staan tegenover gebeurtenissen van onzen tijd, die bevreedden en beangstigen. Aanschouwing alleen, kan niet tot een dieper inzicht leiden, maar door voortdurende oefening van ons verstand, kunnen wij allen, waarheden benaderen, die enkelen bij intuïtie plotselinger zien.

Voor velen is een studie van de praktijk van het leven, geen ontspanning, maar welke kennis zoo zij niet vaag, maar degelijk en voor lange tijden wil zijn, wordt niet moeizaam verkregen? Beschouwen wij ook deze studie als noodwendig, al bezwaart zij onzen dagtaak. Een jolige opgewektheid zal de afgewerkte hersenen wel weer in orde brengen en voorkomen, dat zij, die te zeer zwanger gaan van hemelbewegende gedachten, bevallen van een geestelijken miskraam.

Verheugen wij ons, wanneer wij steeds beter ons zelf en wat daarbuiten is begrijpen, wanneer de noodwendigheid van wat gebeurt ons duidelijk wordt en dus niet meer verontrust, en wanneer wij steeds gevoeliger worden voor het schoone, dat in alles wat waar is, bestaat.

Evenals scheikundige reacties verscherpt kunnen worden door de keuze van de omstandigheden, waaronder zij zullen gebeuren, zoo kunnen ook wij, waarop het leven immer reageert, gevoeliger worden, door vermijding van alles wat de inwerking vertraagt of verhindert.

Voor alles is daartoe noodig de erkenning van een dier oude waarheden, die toch door alle tijden zijn blijven bestaan. „Een gezonde ziel in een gezond lichaam.” Geen perverse nerveusiteit kan ons scherper doen voelen; er zijn reagentia die door te groote gevoeligheid onbruikbaar zijn en verkeerde uitkomsten geven. Lezen van boeken, hooren van flinke gesprekken, die niet in gedaas ontwaarden, van muziek, zien van de natuur en bovenal een vertrouwelijke omgang met een of meerderen, kan ons in dat opzicht ontwikkelen. Maar wij hebben gemeend, dat ook een wekelijks verschijnend blad, geschreven door menschen die altijd om en bij ons zijn, in geringe mate, maar daarom toch nog veel kan bijbrengen. Maar het moet uitsluitend Delftsch blijven.

Want wat er in zal verschijnen, waarover ook, och het is meestal elders, door grootere menschen scherper en beter gezegd. Maar verheugen wij ons te weten dat het menschen zijn waar wij dagelijks mee om kunnen gaan. Velen die buiten hun eigen kring slechts een woestijn meenen te zien, moet het ontdekken van oasen verlokken eens wat verder van honk te gaan.

De redactie is vol goeden moed. Een vast aantal medewerkers voor verschillende rubrieken, zal de zoozeer gewenschte veelzijdigheid geven, terwijl de eenzijdigen hun posten wel niet zullen verlaten.

Laat ieder die wat zeggen wil het inzenden en zoo het niet riekt naar bedompte binnenkamer gevoelens en vrij is van aanstellerij en van belang voor de lezer, zoo zal het met graagte worden ontvangen.

Laat ieder dus meewerken en toonen dat ook Delft een eigen blad kan voortbrengen.

FR. B.

Cursus Ferri. II.

LOIS FONDAMENTALES DE L'ÉVOLUTION UNIVERSELLE.

Er reflecteert in den geest van dezen en genen uit de bezittende klasse wat er omgaat in harten en hoofden der vrijheid-verlangende arbeiders. Dit is niets vreemds. Ook in de Fransche revolutie kozen enkele leden der heerschende klassen de partij van de opkomende bourgeoisie. Denk aan Mirabeau en zoovele anderen.

De personen uit de bourgeoisie die de zijde der arbeiders kozen, streefden er veelal naar een wetenschappelijken ondergrond te verschaffen aan de eischen en idealen van het proletariaat. Een poging in dien zin was de arbeid der groote utopisten, maar hoeveel wetenschappelijks zij ook leverden, het socialisme bleef utopie en werd eerst wetenschap door het werk van Marx en Engels, die blootlegden dat het socialisme niet kan worden vervuld door de daad van een of ander dictator, maar dat het de vrucht zijn zal van de natuurlijke ontwikkeling der maatschappelijke verhoudingen, welke ontwikkeling deel uitmaakt van de alles omvattende wereld-evolutie.

Het verband tusschen de evolutie-theorie en het socialisme is door Marx en Engels slechts hier en daar even aangegeven, nergens uitgewerkt. Ook bestaat er tot nog toe geen boek waarin eene systematische uiteenzetting wordt gegeven van de heelal-evolutie met de maatschappij-verwording als episode daarvan.

In de middeleeuwen leefde men algemeen in het geloof aan het creationisme, de opvatting dat de wereld, de aarde, de mensch, de maatschappelijke verhoudingen, kortom dat alles, zooals het is en altijd was, de schepping was van een bovenaardsche macht: God, Fatum, De Almacht, De Natuur, of welken naam men er aan geven wilde; met het creationisme verbond was het „immobilisme”, het begrip dat alles bleef zooals het was: er waren altijd armen en rijken geweest, zij zouden er wel altijd blijven. Deze opvattingen waren in de middeleeuwen houdbaar, doordat er in de werkelijkheid zoo weinig verwording te zien was; immers die verwording ging zoo traag vergeleken bij nu. De 19e eeuw bracht de evolutie-theorie, waarvoor het creationisme wijken moest. In plaats van het „alles blijft” kwam het „alles verandert”, in plaats van de meening dat alles kant en klaar de schepping was van een God, de zienswijze dat alles het resultaat was van een natuurlijke evolutie. Dit evolutie-beginsel vond zijn vertolkers in Darwin, Kant—Laplace, Spencer, Marx, resp. in de biologie, kosmographie, natuurwetenschap, economie.

Wel was er vroeger al de idee van vooruitgang geweest, zelfs van voortdurende vooruitgang der menschheid zonder volgende terugkeer. De encyclopædisten verkondigden dit. Ook Hegel geloofde aan een gestadig omhoog-gaan. Hij was het die in 't algemeen verklaarde dat „niets is, maar alles wordt.”

Het evolutie-beginsel is nu niet meer wetenschappelijk te bestrijden, het is volkomen ingeburgerd.

Gaan we de hoofdwetten van de evolutie-theorie na, dan krijgen we allereerst de wet van de voortdurende verwording (Le transformisme).

De evolutie van den kosmos werd bestudeerd door Kant, Herschel, Laplace. Door Kant en Laplace werd de zoogen. „neveltheorie” opgesteld, die blootlegde hoe de ontwikkeling der zonnestelsels plaats had onder de voortdurende werking van centrifugale en centripetale krachten. Deze theorie is door menige latere uitkomst schitterend bevestigd, zoo bijv. toen Le Verrier met deze theorie, uit onregelmatigheden in den loop van de planeet Uranus concludeerde tot het bestaan van nog een planeet, tot dusver onbekend. Werkelijk werd in overeenstemming met zijne berekeningen die planeet gevonden, 't was Neptunus.

Ook de spectraal-analyse heeft veel opgeleverd wat beslist pleit voor de neveltheorie. Bijv. leerde men met den spectroscop dat alle hemellichamen van ons zonnestelsel dezelfde (chemische) elementen bevatten.

Darwin heeft de evolutie nagegaan met betrekking tot de levende organismen. Al is er tegen enkele onderdeelen der Darwinsche theorie soms nog wel wat aan te voeren, het beginsel dat Darwin blootlegde is niet meer te bestrijden. De oude leer van de schepping der soorten heeft beslist afgedaan. Inplaats daarvan is gekomen de opvatting dat alle soorten zich ontwikkeld hebben uit een zelfden oorsprong, dat verschillende levensomstandigheden het onderscheid der soorten veroorzaakt hebben.

Darwin kon bij zijn arbeid steunen op den arbeid van enkele geleerden uit het einde der 18e eeuw, onder wie zijn grootvader Erasmus Darwin, Geoffroy St. Hilaire, Lamarck. Hoe groot de belangstelling van Kant was in de onderzoekingen van deze mannen, blijkt wel uit een bekende anekdote. Kant ontmoette te Königsberg iemand die kersversch uit Frankrijk kwam, waar juist de revolutie in vollen gang was. „Wat nieuws brengt ge uit Frankrijk” vroeg hij den reiziger. En toen deze hem verhalen wilde van de omwenteling, brak hij hem af: „neen ik bedoel natuurlijk wat ge weet van den strijd tusschen Geoffroy St. Hilaire en Cuvier!”

Charles Darwin kreeg de grondgedachte voor zijn theorie van Malthus, die geschreven had over den onderlingen strijd der menschen om „een plaats aan den maaltijd des levens”. Dien strijd in de levende natuur, den strijd om het bestaan, ging hij nauwlettend na. Hij zag hoe de verandering van het milieu een verandering bracht in het levende wezen: het leven, zoo leerde hij, is het geheel van werkingen van de cel op het milieu waarin zij verkeert. Het spreekt nu al vanzelf dat de cel veranderen moet, immers reeds het kosmisch milieu ondergaat verandering.

De strijd om het bestaan is een strijd om „pain et amour”, dus om instandhouding van het individu en instandhouding van de soort. In die worsteling overwinnen zij die de meeste geschiktheid hebben voor 't leven in 't gegeven milieu.

Häckel heeft met het Darwinisme, het socialisme willen bestrijden. Het Darwinisme beweerde hij, leert dat er een deel van de menschen moet zijn verheven boven de anderen: de overleving der besten. Maar hij dwaalt, want het Darwinisme zegt geenszins dat het de besten zijn die het winnen, wel de meest geschikten. En wie zal nu durven zeggen dat bijv. in den handel het de beste menschen, de eerlijksten zijn die het van de concurrenten winnen? Zij overleven, die het best aan het milieu zich aanpassen. Indien nu het milieu gedegeneerd is, zooals onze tegenwoordige maatschappij, hoe zouden dan zij die in den bestaansstrijd overwinnaars zijn de besten kunnen zijn? Wil men dat waarlijk de besten overwinnen, dan dient men mede te werken tot veredeling van 't milieu.

Ook Herbert Spencer heeft zich zeer verdienstelijk gemaakt door zijn bestudeering van de evolutie-wetten. Hij verkondigde ook het beginsel van de voortdurende verwording van alles en onderscheidde: sociale, biologische en kosmische verwording. Hoewel hij aanvankelijk had erkend dat alles aan transformatie onderworpen was, maakte hij later een (geheel willekeurige) uitzondering voor den privaateigendom.

Voor al op de evolutie der sexueele verhoudingen heeft Spencer een helder licht doen vallen (ook Bachhofen). Na de promiscuïteit, het matriarchaat met poly-andrie, gevolgd door het patriarchaat met poly-gamie, eindelijk het monogame huwelijk. Nog vindt men van alle vroegere vormen de restes: in prostitutie en overspel.

Dat Spencer, dié in zijn „Statique Social” zoo duidelijk alles onderworpen verklaarde aan voortdurende verwording, later (in zijn „Principles”) den privaateigendom een duurzaam bestaan toekende, maakt een zotten indruk. Welke reden is er op te geven waarom de privaateigendom onvergankelijk geacht mag worden? Ook de eigendomsvormen evolueeren steeds. In de laatste voordracht zal dit uitvoerig worden aangetoond.

De tweede wet is die der toenemende samengesteldheid. Er is in de evolutie geen richting naar 't betere waar te nemen, noch naar 't slechtere, er is alleen een technische gang naar 't meer samengestelde. Dit is 't gevolg van:

a. de wetten van 't behoud van arbeidsvermogen en van stof. Altijd immers zal er daarom blijven stof die in beweging is of 't vermogen heeft op eenige wijze in beweging te komen of in 't algemeen arbeid te verrichten.

b. van 't feit dat elke oorzaak meerdere gevolgen heeft. Bij een eenvoudig phenomeen als 't vallen van een glas, ontstaat er al verandering in de mechanische samenstelling van de stof, geluid, warmte, zijn er dus meer gevolgen.

In de geheele natuur is de gang naar 't meer samengestelde waar te nemen. Men lette b.v. op de voortbrenging bij oerwezens die door eenvoudige deeling plaats vond en 't ingewikkelde hiervan bij hoogstaande dieren. Hierbij kan men waarnemen dat de organische evolutie van een individu voor de geboorte al de evolutie-fazen van de soort bevat en wel verre er van daan, dat een wezen voor de geboorte al dadelijk een zeer klein exemplaar van de soort is, zooals men vroeger dacht, vindt bij elk individu 't komen van 't zeer eenvoudige, een cel, tot 't meest samengestelde, den mensch, plaats.

Deze ontwikkeling is in 't planetenstelsel te zien, de levende natuur biedt er ontelbare voorbeelden van, maar ook in de psychologie is ze waar te nemen. Men zou kunnen spreken van psychologie van de oerwezens, bij 't willen, de beweging van protozoën, kan men hieraan denken. Maar oneindig verschillend is deze van de psychologie van een Rembrandt.

't Bekende voorbeeld dat de woordenlijst van een Schotsche boer bestaat uit ongeveer 200 woorden, terwijl Shakespeare er 12000 gebruikte, is mede in overeenstemming met deze wet. En 't gebruik van woorden of teekens tot mededeeling van gedachte toont de ontwikkeling tot het meer samengestelde eveneens aan. Vindt men bij de dieren slechts enkele geluiden, de laagst ontwikkelde wilden gebruiken ook slechts kreten, weinig verschillend met wat bij dieren voorkomt. De verdere ontwikkeling wijst aan de Chineezers die slechts woorden van één lettergreep gebruiken, de Japanneezers één- en twee-lettergreepige woorden met agglutinatie tot men eindelijk aan de Azische volkeren komt met hun sterk ontwikkelde woordkoppeling en buigingsvormen, waaronder vooral de Duitschers uitmunten. 't Schrift heeft zich van 't hiërogliefen-, 't spijkerschrift, ontwikkeld tot het alfabet waarmee men oneindig veel klankcombinaties schriftelijk kan beelden.

Over deze evolutie-wetten zijn alle geleerden het eens. Maar als grondwetten der evolutie vormen ze geen afgesloten geheel. Ze geven waarheid maar niet de geheele waarheid. En in hun onvolledigheid konden ze geen voldoende levensbeschouwing zijn in plaats van 't vroeger geloof dat alles vast, onveranderlijk was. Het „niets is vast, alles verandert” was de wetenschappelijke uitdrukking en bevestiging van de algemeene malaise en het pessimisme bij de ondergaande bourgeoisieklasse ontstaan. Zei niet Darwin dat de voor de omgeving geschiksten 't winnen zouden in den strijd en waren de geschiksten in 't gedegenereerde milieu niet de slechtsten? De levensvraag was nu maar het oogenblik waar te nemen om den slag te slaan; het „arrivisme” 't strebertum is een der kenmerkende verschijnselen van onzen tijd, die door de obsessie van 't geld beheerscht wordt. Is 't niet veel beter aan zijn kinderen opvoeding, karakter, kennis en gezondheid na te laten dan geld waar van 't bezit het doel en de vloek van dezen tijd is? Maar 't socialisme, gekomen tot redding uit dat pessimisme, gaf ook in de wetenschap de toevoeging aan de genoemde evolutiewetten die ze tot een geheel en tot een levensbeschouwing zou maken. Immers alles verandert, is de halve waarheid er moet volgen want alles staat in verband met elkaar, alles hangt samen. En zoo is dus de derde wet der evolutie: die van een samenhang van alle dingen, die der solidariteit. In de natuur komt ze als eenvoudige samenhang voor, bij den mensch bewust als solidariteit. Darwin geeft een aardig voorbeeld van samenhang, symbiose: in een streek is roode klaver, welke verbreiding door een bijzonder soort bijen in de hand gewerkt wordt, muizen nu eten die bijen. Zijn er veel katten in die streek dan groeit de roode klaver goed. Maar als wet heeft Darwin er zoo goed als er niet over gesproken. Spencer in 't geheel niet.

In de natuur zijn talloze voorbeelden ervan; zoo zijn er de chemische wetten, enz. zoo hangt volgens sommigen, het groeien van 't gewas eenigszins samen met de zonnevlekken. En als eenvoudig voorbeeld uit het dagelijksch leven neemt spr. dikwijls 't middagmaal, waar verschillende eetwaren uit verschillende deelen der wereld komen. Zoo was ook een gevolg van de ontdekking van Pasteur 't verbeterde woningtoezicht, daar de bourgeoisie in haar rijke huizen 't ontstaan van epidemieën in arme wijken vreesde.

Nu geeft men wel 't bestaan van die solidariteit toe, maar zegt dat de socialisten buiten de menschelijke natuur rekenen, die immers egoïst is. En dus zou eerst de menschelijke natuur veranderd moeten worden. Echter inderdaad is de menschelijke natuur egoïst en altruïst. Immers de twee polen van ons leven zijn: de instandhouding van 't individu en de instandhouding van de soort, 't dagelijks brood en de liefde zijn de twee noodzakelijke bestanddeelen hiervoor. En van deze bronnen is de een egoïst, de andere altruïst. En nu hangt het van de omstandigheden af wie der twee den voorrang zal hebben.

De plantenetende dieren wonen in kudden, de vleeschetende hoogstens in families bij elkaar. 't Voedsel voor de laatste soort is in kleine hoeveelheden bij elkaar, zoodat een kudde niet van 't aanwezige in een niet te groote uitgestrektheid kan onderhouden worden, terwijl gras voor een geheele kudde voldoende aanwezig is. Deze omstandigheid dus bepaalt de onderlinge verhouding van elke soort. 't Altruïsme zal zich toonen als 't leven gemakkelijk is, de zorg voor 't individueel voortbestaan met weinig moeite gepaard gaat.

Geheel anders is de moraal der eilandbewoners als die van de menschen op 't vaste land. Op eilanden toch, waar land niet in onbepaalde hoeveelheid aanwezig was, 't leven dus moeilijker, moest het kanibalisme zich sterk ontwikkelen en lang standhouden in tegenstelling met het vaste land. En in de moraal en den godsdienst vindt men terug wat de omstandigheden den mensch als noodzakelijk voorschrijven. De godsdienst heeft altijd het doel gehad heilig te verklaren wat nuttig was. Zoo gold het op 't eiland Tahiti voor zeer onzedelijk als een moeder het derde vrouwelijk kind niet doodde.

Bij schipbreukelingen zijn de twee zijden van 't menschelijk karakter duidelijk waar te nemen. Zijn twee van hen met een plank die slechts één van hen redden kan in zee, dan zullen zij elkaar als hun doodvijanden beschouwen; maar zijn ze op 't vaste land beiden gered, dan zijn ze broeders, die elkaar steunen in den strijd om 't bestaan.

De socialisten nu willen de omstandigheden zoo maken, dat de altruïstische zijde van den mensch zich kan ontwikkelen.

Zal spreker in de volgende reden 't socialistisch stelsel verder behandelen nu reeds kan hij toonen dat het in overeenstemming is met de drie evolutiewetten. Immers, met de wet der verandering, omdat het verwezenlijken wil de vervanging van den privateigendom door den socialen eigendom; met de toenemende samengesteldheid, omdat de productie-verdeeling, de regeling der industrie, enz., onder het socialistisch stelsel ingewikkelder zal zijn, dan de productie enz. nu, die maar aan zich zelf overgelaten wordt; en ook met de wet der solidariteit stemt het socialisme overeen, daar het door den klassenstrijd wil komen tot de afschaffing der klassen. Al schijnen klassen nu nog onmisbaar, de kasten in Indië hebben 't ook geschenen.

Daarom, 't socialisme wil voor ieder hebben brood en liefde genoeg, omdat de menschen zich dan eerst ten volle zal kunnen ontplooiën. 't Socialisme heeft voor zich de grondwetten der evolutie.

A. & B.

Vriendelijke uitnoodiging.

Nu H.H. clericalen „het regeerkasteel” veroverd hebben wil ik de junioren der zegevierende richting erop wijzen, dat ze als flinke zoons nu ook van 't roode Delft de zwartgroene vlag moeten laten waaien.

't Zou b.v. heel aardig zijn als ze in 't Studenten-Weekblad eens kwamen vertellen wat ze over verschillende dingen dachten. Vindt men 't prettig iemand tot zijn richting over te halen, dan moet men beginnen met te zeggen wat men wil. Bovendien gaat geheime positiefheid kwalijk gepaard met openbaar negatief-zijn. Komt, heeren, faites vos jeux. 't Is maar een onderonsje van studentjes. Toon nu te zijn waardige „aiglons du Clericalisme”. En laat er over een jaar dan gezegd kunnen worden: „er is winste geweest”.

v. d. B.

Deze uitnoodiging verscheen reeds in het nummer van 6 Juli. Maar aangezien dit nummer wegens het verschijnen in de vacantie allicht niet zoo de algemeene aandacht getrokken heeft, plaatsen wij het nog eens.

REDACTIE.

Aan den heer J. F. C. WREDE,
oud-lid der N. C. S. V.

In het Studentenweekblad van 21 September ll. komt van uw hand eene „Mededeeling” voor, die ge aan de lezers niet mocht onthouden. Immers: vóór de zomervacantie van dit jaar verklaardet ge u bereid het Christendom, in dit blad te verdedigen. Sedert echter heeft zich — gelijk ge het uitdrukt — uw geloof in eene andere richting gewend. De vele invloeden, zoo zegt ge, die u op de H. B. S. — en blijkbaar tot voor korten tijd ook op de P. S. — onaangetast lieten, hebben zich nu doen gevoelen. Gij zijt tot het inzicht gekomen, dat de richting, zooals die wordt aangegeven door de Nederlandsche Christen Studenten Vereeniging niet de juiste is. Ten slotte spreekt ge uw vertrouwen uit, dat een der leden van de N. C. S. V. uiteen zal zetten „waarom de aanhangers van Christus zich kanten tegen het socialisme”. „Voor hem”, zoo vervolgt ge, „die gelooft, dat Christus de zoon van God is, is zulks zeer wel mogelijk”.

Ik vind die laatste uitspraak merkwaardig omdat ge daarmee zelf dan weg aanwijst tot beantwoording van uw vraag.

Want: wie gelooft, dat Christus de zoon van God is, dat God zichzelf in Hem geopenbaard heeft aan den mensch, die weet ook, dat in de noodzakelijkheid van die openbaring een aanklacht ligt, de erkenning van het feit, dat de mensch — oorspronkelijk geschapen naar Godsbeeld, als vrije persoon, Hem gelijkvormig, door Hem bestemd over de natuur te heerschen — Hem ongehoorzaam is geworden en daarom, van Hem gescheiden, gekomen is onder de heerschappij der natuur, onder de macht der zinnelijkheid en des doods. Daarom kende en zag hij God niet. Maar God heeft zich doen kennen. God is liefde en Hij heeft zich als zoodanig geopenbaard in Christus, die gekomen is om de betrekking tusschen God en den mensch mogelijk te maken door die macht der zinnelijkheid en des doods te overwinnen.

Wie dat geloofd komt er noodzakelijk toe zichzelf te veroordeelen. Wij willen onszelf ontwikkelen, beter maken, volmaken; maar: „wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen”. Christus eischt — en Hij geeft tevens de kracht tot vervulling van dien eisch — dat we ons zelf zullen overgeven, ons zelf verloochenen; ons „zelf” moet sterven. Dat is geen zelfmoord, maar voorwaarde tot het leven: „wie zijn leven zal willen verliezen, die zal het vinden”.

Dat is de levens- en wereldbeschouwing van het Christendom, rustende op historischen grondslag, op feiten. Want de zonde is feit, is werkelijkheid, en geen abstractie of theologische uitvinding. De zonde is eene positieve macht. Dat heeft blijkbaar ook Ds. A. v. d. Heide, sociaal-democraat, gevoeld, toen hij zeide:*) „Er is een macht, die alles bederft — die alles schendt — die alles ontwijdt; „gelijk de meivorst de teere bloesems doodt, zoo wordt „door die macht alles ontadeld. De smart wordt door „haar bitterheid; de vreugde losbandigheid; de neiging tot „zonde onoverwinnelijke drang naar het gemeene; liefde zinnelijkheid; zij doet groeien de woekerplanten van hebzucht, „geldzucht, ontucht — dat is de macht der zonde.”

Dat de maatschappij in de war is, zal niemand tegenspreken; dat er ergerlijke wanverhoudingen bestaan kan niemand ontkennen. Het is een gruwel; dat er honger wordt geleden, terwijl er bakkers te vergeefs zich om werk aanmelden — dat er menschen zijn, die in lompen moeten rondloopen, terwijl er kleermakers leeg aan de markt staan — dat er nog zooveel zijn, die in krotten moeten wonen terwijl in het bouwvak werkeloosheid heerscht.

Maar Marx — en zijne volgelingen met hem — ziet wel de ellende, maar niet de oorzaak en het wezenlijke daarvan. Hij ziet gelijk Dr. Herman Gorter heeft gezegd „Wijsgeerige ontwikkeling van het Socialisme” waarvan verslag o. a. in: „Minerva” 24 November 1898 de wereld als iets heel gewoons, niet als iets hemelsch, als een complex van stof en beweging. Daarom meent hij, dat de economische omstandigheden alle andere beheerschen. „Die Produktionsweise des materiellen Lebens bedingt den socialen, politischen und geistigen Lebensprocess überhaupt. Es ist nicht das Bewusstsein der Menschen, das ihr sein, sondern umgekehrt, ihr gesellschaftliches sein, das ihr Bewusstsein bestimmt”. Zoo zijn dus kunst, wetenschap, zedelijkheid, godsdienst slechts afgeleide functies van de materie. En nu verwacht Marx alle heil van de socialistische maatschappij. Daarom roept hij op tot den strijd tegen het tegenwoordige productiestelsel en hij is zeker van de overwinning: het kapitalisme is een verloren zaak, de nieuwe maatschappij komt, komt zeker.

Maar nu ben ik overtuigd, dat Marx' ideaal nooit verwezenlijkt kan worden, omdat hij de realiteit er van verwacht „in een door zonde stukgebroken wereld”.

Mr. Cort v. d. Linden zegt: „De sociaal-democratie kent de beteekenis van de persoonlijkheid niet”. Marx ziet in de maatschappij eene samenleving van exemplaren van eene soort, geen individuen, die willen en streven en handelen in verkeerden zin. Het is eene illusie te meenen, dat men in de socialistische maatschappij vrijwillig het persoonlijk belang zou opofferen aan het algemeene.

Marx doet als een dokter, die op de maag werkt, terwijl hij niet ziet, dat het den patient ook en vooral aan de longen hapert. En al zal hij den nadruk leggen op goede voeding en al zal de patient misschien vol-op eten, tegen wil en dank, het zal niet het gewenschte gevolg hebben. Natuurlijk, hiermee is niet ontkend de beteekenis van eene gezonde maag voor de longen. Zoo sluit het Christendom dan ook niet het oog voor de materiele behoeften, maar het stelt de geestelijke belangen voorop. Zeker, de economische omstandigheden moeten veranderd worden, maar ook en vooral omdat ze niet zelden het geestelijk belang in den weg staan. Want het is moeilijk — en het lijkt me bijna onmogelijk — opgewekt geestelijk te leven, als men per dag 14 à 16 uren bezig is met „geestdoodenden” arbeid, waartoe het stelsel van technische arbeidsverdeling aanleiding geeft. Ook dat miskent de beteekenis der persoonlijkheid.

De maatschappij is in de war, is ziek, gelijk gezegd. Het Christendom kent den weg tot herstel en genezing. Die weg is: Christus. De maatschappij is niet gebaat met een

*) Zie „Berichten van Eltheto” (DEN BOER, Utrecht) 26 Januari 1899: „Hoe ik als belijder van Christus het maatschappelijk vraagstuk zie”, door E. SNELEN.

*) „Gids” Januari 1893.

stelsel. Slechts een Persoon kan haar bevredigen. En al wordt het veelal gedacht, het Christendom is geen stelsel en het staat of valt niet met eene of andere productiewijze.

Daarom mag het nooit vastgekoppeld worden aan, of vereenzelvigd met, eene economische theorie. Het mag geen tevredenheid prediken met den tegenwoordigen toestand. Ds. A. S. Talma heeft hier in Delft gezegd,*) dat het heerschende loonstelsel voor werkgever en arbeider een bron van demoralisatie is; dat het streven naar privaats bezit, slechts om het bewustzijn van te bezitten, ethisch niet goed is — maar ook, dat het Evangelie geen staathuishoudkundige theorie bevat — wél, dat het beginselen en richting geeft.

En die beginselen gaan, naar ik geloof, lijnrecht tegen die van het socialisme in; en die richting is tegengesteld aan die van het Marxisme.

Daarom „kanten zich de aanhangers van Christus tegen het Socialisme”.

Aan ons nu de taak die beginselen en die richting scherp te onderscheiden, ook in onze sociale, economische studie.

Ik verbeeld me niet nieuwe dingen gezegd te hebben. Maar ze zijn, naar mijne overtuiging, waar, en daarom was het wellicht goed ze nog eens te zeggen. Daarom hoop ik dan eenigszins te hebben voldaan aan wat ge van een lid der N. C. S. V. verwachtte.

ADR. BIJL.

*) „Christendom en Socialisme”, waarvan verslag o. a. in 't S. W. 16 Februari 1898.

Wij zijn zeer verblijd met de inzending van bovengeplaatst stuk en hopen dat het aanleiding moge geven tot een vruchtbaar debat.

DE REDACTIE.

Hoed af, 1ste jaar!!!

Weder is de hamerslag gevallen om de poorten van ons corps aan een groote honderd nieuwe leden te openen.

Terugkomend van het ouderlijk huis waar ze eenige dagen rust zijn gaan zoeken na den vermoeienden tijd die ze allen hebben doorgeweerd, keeren ze deze week langzamerhand weer om zich te gaan verrijken aan de langgezochte schatten die zij in de mysterieuze gangen van ons heerlijk studentenleven zoo mild zullen vinden uitgestrooid.

Van lieverlede zal hun opkomst ook in de „Phoenix” toenemen om ook daar te zoeken wat hen in den gezelligen omgang met hun jaargenooten wordt aangeboden.

Vreemd zal 't hun zijn daar voor 't eerst te kunnen rondloopen vrij en frank als in hun eigen huis. Geen aanroepen, geen op-de-grond-zitten meer, zelf bonnetjes te mogen schrijven, zelf de kelners voor de bediening te mogen roepen.

Gastvrij zullen ze door ons ouderen worden ontvangen in de gezellige zalen van het aloude gebouw, zoo gastvrij mogelijk, doch hun meerderheid in aantal en hun weinige collegeuren, vooral 's middags, zijn oorzaak dat, gebazeerd op een noodzakelijke behoefte aan haar, de mos geboren is geworden, hun het recht te ontzeggen in luie stoelen te zitten, biljarten af te schrijven enz.

Lang zouden we kunnen uitwijken over het vele goede dat in deze mos te bepleiten zou zijn. Dáár zal wel iedereen het nuttige en absoluut noodzakelijke van inzien.

't Is trouwens mijn bedoeling niet hier aan te prijzen wat goed is, doch ik wensch in 't geen volgen zal, mijn stem te verheffen tegen een mos, die in geen enkel opzicht reden van bestaan heeft.

„Mos” kan in ons corps een zeer gevaarlijk iets zijn. Haar oorsprong nemend uit een goede principe, een populair geworden daad, een voorstel, zich door den gang der tijden onwillekeurig ontwikkeld, onder invloed blijvend van zekere wetten van moraliteit, kan zij voor ons een goede vriend worden, die de liefde in ons corps nog meer in ons kan doen toenemen. Dan zal gaarne een elk zich inspannen om haar traditie na te komen, dan zal ze bemind en geëerd worden.

Doch geheel anders als ze bij haar ontwikkeling haar goede tijden verloren heeft en hoofdzakelijk in iets immoreels is overgegaan of, (wat van toepassing is op wat volgen zal) ze ontstaan is uit een flauw, niet te verdedigen grondmiddel.

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 3 OCTOBER 1901.

Dan geeft ze slechts aanleiding tot ergernis welke bij elke herhaling heviger en bitterder wordt. Zoo vraag ik u: wat is het nut van de laffe, flauwe traditie van de 1e jaars te noodzaken het hoofd te onthoopen bij 't binnentreden der zalen van onze societeit.

Hebben we bij hun inauguratie niet het schoongemeende, al is 't soms wat idealistische idee van nieuwe „corpsbroeders”, voor oogen gehad, al zijn ze dan ook onze jongere broeders, moet de societeit toch ook niet evengoed hun een „tweede tehuis” zijn, betalen ook zij niet als wij de zelfde jaarlijksche contributie?

Ook zij komen er om gezelligheid te zoeken waar hun dat wordt aangeboden, om hun medeleden te geven wat zij hun geven kunnen, om voor zich zelf ook te nemen wat andere hen gaarne afstaan.

Waartoe dan dat flauwe „hoed af!”. 't Eenigste antwoord dat men hier telkens weer op ontvangt en dat ik zelf ook ter eenigste explicatie zou kunnen vinden is: 't Is goed om een 1ste jaar klein te houden en daarom: hoed af!

Maar gelooft nu werkelijk iemand dat er velen zullen zijn die hun opinie over en achting voor andere jaars, of hun meer of minder zelfgevoelen zouden laten beïnvloeden door zulk een nuttelooze zwakke protestmaatregel van een kring van onpersoonlijke karakters. Onpersoonlijke karakters, zeg ik, want ziet maar eens om u: zij die 't meest en 't hardst schreeuwen: hoed af, zijn gewoonlijk zij die zelfs hun eigen gedachten nog slecht weten te verdedigen. Zij geven zich geen rekenschap van wat ze doen, van wat ze denken, doch denken en doen slechts omdat ze anderen evenzoo zagen doen en denken.

Ik heb ze persoonlijk gezien, zittende in een kring van vrienden, trachtend na luidkeels 't bekende oegeluid te hebben uitgestooten, zich in een quasi bedrijvigheid met 't zoeken naar eenig ingebeeld voorwerp op den grond, voor den aangeropenen in voorovergebogen houding verborgen te houden.

Da's optreden . . . . student!!

En hebben de 1ste jaars bovendien niet den groentijd doorgemaakt om vernederd te worden en zich klein te gevoelen; zullen ze dan niet na de groentijd in zich voelen ontwaken een misschien meer bezadigd en doordacht, als voor dien tijd doch zeker een schoon en gewenscht gevoel van eenige eigenwaarde. Ze zullen begrijpen dat zelfs van hen wordt gehoopt en verwacht dat ze zooveel als kan, hun capaciteit aan hun corps en zijne tradities ten dienste zullen geven om zijn naam in alle opzichten hoog te houden, dat zich niet minder behoeven te gevoelen dan een onbenullig onder jaartje dat zich ver boven hen superieur acht omdat hij met zijn hoed op zijn hoofd mag rondloopen waar den ander, als 1e jaar, dat door een 2e jaar kan worden belet; die zelf slechts sinds kort na de vacantie, met een zekere zelfverrukking zich in de gelegenheid ziet met een ferme warme hoed, desnoods in 70° hitte, ongemoeid te kunnen blijven zitten lezen, praten, biljarten en . . . . fuiven.

En zou elk 1e jaar wanneer hij in aanraking komt met een oudere, die door hetgeen hij uit, doet of presteert hem de overtuiging moet schenken dat deze, wat ontwikkeling, kennis of karakter aangaat door meerdere ondervinding, hooger dan hij staat, aan die overtuiging niet evengoed gehoor geven „met z'n hoed op z'n hoofd”.

't Is immers te dwaas om op door te gaan. Wel zou het als een mos kunnen blijven bestaan dat zij, tot het tijdstip dat zij hun contributie hebben betaald, den hoed afnemen bij het binnentreden der localiteiten van onze societeit, hiermee een blijk gevend dat ze weten te apprecieeren dat hun toch reeds den toegang officieus werd opengesteld.

Tot dien tijd zouden ze als gasten zijn te beschouwen in een kring, waarvan ze eerst over eenigen tijd het lidmaatschap zullen aanvaarden.

Zoo roep ik u bij dezen allen op, 1e jaars, om in verenigd optreden uw eerste daad te doen in de belangen van ons corps, om een mos te doen verdwijnen die, u zelf slechts tot last is, en geen verder voordeel heeft; aan anderen reden tot ergernis geeft, oorzaak is van voortdurende oneenigheden binnen de muren van een gebouw, waar eenigheid hoofdvereischte moest zijn en aan enkelen slechts voor eenige oogenblikken, gesteund en gesterkt door de traditie van een mos, een „heilige mos”, de heerlijke zelf-

voldoening bezorgd, dat ze zich rechtmatig sterker kunnen gevoelen dan enkele jongeren, wier superioriteit boven henzelf, ze met lede oogen moesten aanzien.

Aan u allen laat ik over of ge deze gelegenheid, nu 't nog tijd is, wilt aangrijpen om te protesteeren tegen iets, dat onzuiver in ons zoo gezellig kroegleven is.

Tegenprotesten zult ge moeten doorstaan en misschien wel hevige, doch toont dan dat een sterke persoonlijke opvatting steeds meer vermogen dan een tegenpartij die zich misschien door andere redenen sterker moge achten, doch die zal moeten erkennen dat het recht aan uw zijde is.

Vangt dan tot den strijd aan en moge de uitslag dan een schoone grondvesting zijn voor de latere prestatie van uw jaar in de belangen van onze geliefde corporatie.

L. B.

INGEZONDEN.

DORDT, 1 Oct '01.

Aan den heer J. J. C. W.

Amice!

Ge schijnt er den voorkeur aan te geven achter zoo'n schrijverijtje in „de Katholiek” te blijven staan (niet meedeelend daarenboven of en in hoever ge het er mee eens zijt). Toch zult ge wel zeer volledig begrepen hebben dat het ons te doen is geweest jullie katholieken in debat te trekken: omdat zoo'n strijd eenvoudig en rond gestreden, mooi en rijk voor ons kan zijn.

Begrijpt ge niet even goed als ik dat we op breder standpunt kunnen staan en dus mooiere polemieken kunnen voeren, wanneer ge eens flink zoudt willen aanvagen ons socialistischen te bestrijden. Want den moed te hebben nu eens de bordjes te verhangen, zou wel een goed begin kunnen zijn.

Laten we hier niet verder over redetwisten, want ten slotte wil ik de gelegenheid (in welken vorm dan ook) mij niet laten ontglippen.

Wilt ge me dan den dienst bewijzen de nummers van „de Katholiek” te zenden, daar het mij niet mogelijk is gebleken, hun in deze kettersche stad te bemachtigen . . . mijn dank ervoor.

Uw ongeduld intusschen zal ik wel niet lang kwellen.

Th. v. D. W.

THEOSOFIE.

Naar men ons mededeelt zal ons land binnen kort bezocht worden door een der bekendste leden der Theosofische Vereeniging, den heer C. W. Leadbeater, die alreeds ongeveer 20 jaar achtereen daarin als spreker, schrijver en propagandist werkzaam is. De heer Leadbeater zal gedurende de gansche maand October in Nederland de Theosofische denkbeelden komen bepleiten en in een vijftiental plaatsen openbare voordrachten over dat onderwerp ten beste geven.

Naast zijn werkzaamheden als propagandist en uiteenzetter der Theosofische wetenschap wordt 's heeren Leadbeaters tijd voor een groot deel in beslag genomen door zijn letterkundige arbeid, en van zijn hand zijn dan ook verscheidene hoogstbelangrijke studiewerken van Theosofischen aard verschenen, waarvan er enkele in het Nederlandsch zijn vertaald.

De heer Leadbeater is vooral bekend wegens zijn heldere wijze van uiteenzetten, en zijne lezingen zijn als academische voordrachten zeer helder en eenvoudig. Hij heeft bij uitstek de gave zijn ingewikkeld onderwerp duidelijk en belangwekkend voor ieder te maken.

Den Helder, Haarlem, Amsterdam, Delft, den Haag, Leiden, Rotterdam en Utrecht zijn de plaatsen die de heer Leadbeater in de eerste helft van zijn tournee voornemens is aan te doen.

Anderhalf jaar geleden bezocht de heer Leadbeater ons land gedurende een drietal weken voor een gelijk doel voor de eerste maal, en ondervond toen de grootste mogelijke belangstelling van de zijde van het publiek.

Aan de Leden van het Reservekader.

Met het oog op eene door de Anti-Militairistische Propaganda-Vereeniging te Delft uit te geven Brochure over de Leger toestanden in ons Vaderland, noodigen wij U dringend uit ons zoo volledig mogelijk Uw oordeel en opmerkingen over het kazerne- en soldatenleven mede te deelen. Natuurlijk zal in geen geval zonder toestemming van den betreffenden persoon worden openbaar gemaakt door wien zekere inlichtingen werden verschaft.

Wij vertrouwen dat U met ons zult willen medewerken, om in zake het militarisme juiste gegevens te verstrekken, welke tot nog toe maar al te zeer ontbraken.

Hoewel korte schetsjes ons zeer welkom zullen zijn, blijft ons doel feiten te verzamelen.

Wij verzoeken U bij het mededeelen van feiten steeds opgave te doen van plaats en tijd, en zoo mogelijk van namen van betrokken personen, die wij desverlangd geheim houden. Ook het geven van indrukken dient in ieder geval vermeld te worden, waar deze werden verkregen.

De opgaven moeten duidelijk ondertekend zijn, en mededeeling bevatten hoeveel tijd door U in werkelijken dienst is doorgebracht.

Als leidraad voor de te verstrekke inlichtingen voegen wij hierbij het volgende vragenlijstje, zonder dat het in onze bedoeling ligt, dat U alle daarbij gestelde vragen geregeld zoudt beantwoorden of U tot deze vragen zoudt beperken:

Wat is Uw oordeel over de huisvesting van den soldaat? Lucht, licht, ruimte, legering, waschgelegenheid, privaten enz.

Wat is Uw oordeel omtrent de voeding van den soldaat? Hoedanigheid, hoeveelheid, bereiding, wijze van opdienen, klachten enz.

Wat is Uw oordeel over de cantine? Consumptie, lectuur, bestemming der behaalde winsten enz.

Is U iets bekend of hebt gij vermoedens omtrent den omvang van diefstal in keuken, cantine, kleedingmagazijnen, enz.?

Hebt ge een oordeel over de oefeningen? Doelmatigheid overbodige afmatting, wachten, korveeën, herhalingsoefeningen enz.

Hebt gij kunnen opmerken dat de soldaat hart heeft voor den dienst en voor zijn geweer?

Wat is Uw oordeel over de ontspanning van den soldaat?

Hierbij streng te scheiden vrijwilliger en milicien. In de kazerne, op manoevre en op marsch. 's Avonds in de stad: drank en vrouwen.

Is zingen van bepaalde liederen verplicht of wordt moeite gedaan dit te bevorderen? Worden sommige liederen verboden.

Gaan volgens Uwe meening velen door het kazerneleven te gronde en zoo ja welke individuen en welke oorzaken?

Wat is Uw oordeel over den invloed van het kazerneleven op het leven van milicien als mensch? Karakter, levensopvatting, oordeel over Koningin en Vaderland, over officieren enz.

Wat is de invloed van het z.g. theoretisch onderwijs over begrippen als eer en vaderlandsliefde?

Hoe lang is de periode gedurende welke een nieuwe milicien geen verlof krijgt?

Bestaat er volgens Uw oordeel des avonds veel lust tot lezen?

Is het volgens Uw oordeel mogelijk om door lectuur en gesprekken een gunstigen invloed uit te oefenen op de levensopvattingen van miliciens en vrijwilligers?

Zijn U ook feiten bekend omtrent het verbieden van lectuur, van brochures of kranten als bijv. „Het Volk“?

Wat is Uw oordeel omtrent het optreden van miliciens voor herhalingsoefeningen, z.g. „ouwe biggen“?

Wat is Uw oordeel over 't optreden van het kader? Vloeken, schelden, omkoopbaarheid, geld leenen, zware en onbillijke straffen z.g. pesterij? Invloed op de zedelijke vorming.

Wat is Uw oordeel over het gehalte en het optreden der officieren? Vloeken en schelden, humaniteit, zware of onbillijke straffen, z.g. pesterij.

Wat is Uw oordeel omtrent de positie van beroepssoldaten, kader en officieren? Loon, werkkring, positie in de maatschappij enz.

Wat denkt gij van de discipline. Grondt deze zich op angst alleen of werken nog andere motieven? Zijn velen totaal onder den indruk door aanwezigheid van een officier.

Wat is Uw oordeel omtrent de straffen? Zware straffen, onbillijke straffen, oneerlijke straffen. Depôt van discipline Inrichting van politiekamer en cachot.

Geef zoo uitgebreid mogelijk feiten betreffende straffen, die naar Uw oordeel een kijk kunnen geven op militaire rechtspleging. Wordt wel eens gereclameerd en wat is het gevolg. Informatie en krijgsraad. Wat is het lot van iemand, die vrijgesproken wordt door een krijgsraad?

Worden wel eens aanklachten tegen meerderen ingediend? en wat is het resultaat?

Zijn er velen, die door misdaad of wangedrag uit den dienst trachten te worden ontslagen? weet gij voorbeelden?

Wat is de stemming onder de miliciens? Ontevreden, onderworpen enz. Wat is hun oordeel over hun toestand?

Wat is de stemming onder de vrijwilligers en het kader?

Zijn er velen die bijteekenen? Gaat hun aantal achteruit.

Zijn U ook uitingen bekend in proza of poëzie, die de stemming der soldaten uitdrukt? Zoo ja, welke?

Wat weet ge omtrent het aanwerven van vrijwilligers? Handgeld, voorspiegelingen, leeftijd van in dienst treden, oorzaak van in dienst treden. Zijn velen teleurgesteld?

Wij verzoeken U de antwoorden en schetsjes zoo mogelijk voor 15 Sept. te willen zenden aan het adres:

G. D. JORDENS,

Van Nahuisplein,

Zwolle.

Bovenstaand stukje werd door de anti-militairistische propaganda-vereeniging dezen zomer verzonden — als particulier stuk — aan alle leden van het reservekader. Van hoogerhand werd toen gelast aan alle reservisten om deze particuliere correspondentie in te leveren bij de militaire autoriteiten, en in sommige garnizoenen zijn zij, die het nalieten, gestraft. Bovendien werd bedreigd met strenge straffen — niet in alle kazernes — zoo men het waagde, hier op een antwoord te geven. Ondanks al dezen tegenstand, deze pogingen, om door geweld vrees en schrik aan te jagen, zijn nu reeds een vijftig antwoorden ingekomen, en nog vele beloften, dat antwoorden zullen gestuurd worden zoodra hij, die ze stuurt, niet meer hoeft te vreezen voor militaire onderdrukking.

Ook in onze volksvertegenwoordiging zal gesproken worden over deze onwettige, zoo al niet onwettelijk, onderdrukking van particuliere correspondentie. De heer Van Kol zal de regeering er over interpellieren.

V.

Toonkunst.

Mijnheer de Redacteur.

Zoo U weet bestaat er te Delft een afdeling van de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst; het zal U zeker ook niet onbekend zijn, dat deze afdeling door haar uitvoeringen — onder leiding van den heer Frits Boers, en waar meestal solisten van den eersten rang aan meewerken — zeer gunstig bekend staat. Voor de meeste Delftsche studenten schijnt deze afdeling echter zoo goed als onbekend te zijn, en nu is het doel van mijn schrijven daar eens de aandacht op te vestigen. De zoo bloeiende vereeniging „Apollo“, bewijst dat het muzikale element onder de studeerende jongelui uitnemend vertegenwoordigd is, en zou nu de veronderstelling te gewaagd zijn dat een groot deel dezer jongelui zich ook zou kunnen aansluiten bij een vereeniging, die, zooals „Toonkunst“, op muzikaal gebied in den lande zoo hoog staat aangeschreven. Maar er is nog iets: niet alleen op gewoon lidmaatschap komt het aan, maar werkende leden, zaugers vooral zullen in onze koren welkom zijn. Ongetwijfeld zijn er onder de jongelui die hier studeeren een aantal zangers, laten deze zich bij „Toonkunst“, aansluiten, zooals dit in vroegere jaren het geval was, ze zullen zich de kleine uitgave voor het lidmaatschap niet beklagen voor een jaarlijksche contributie van f3.75 heeft men behalve den toegang — met een dame — tot de twee groote concerten hier ter stede, nog vrijen toegang tot al de muziekfeesten der maatschappij in het land, en tot de uitvoeringen van elk harer afdelingen, zoodat het bijwonen der Concerten in de steden uit den omtrek, als den Haag, Rotterdam en Leiden slechts de uitgave van een retourbiljet vereischt. Mocht steller dezer

regelen er in geslaagd zijn een aantal jongelieden op te wekken zich bij onze Toonkunst-afdeeling aan te sluiten, dan zal, zoo zij nadere inlichtingen wenschen, de secretaris der afd. Mr. Y de Kock, Wijnhaven 1, gaarne bereid zijn deze te verschaffen.

U, M de R., dank zeggende voor de verleende plaatsruimte teeken ik hoogachtend,

EEN LID VAN „TOONKUNST.”

Aan „Een Realist”.

Mijn beste jongen.

Ik zou graag je naam zetten, in plaats van „een realist”, dat zou intiemer, vrindelijker wezen, zie je. En me dunkt, je hebt wel vrienden noodig, die je een beetje wijzen, hoe je op moet treden. Maar je hebt nu eenmaal anoniem geschreven; trouwens, ik kan me best begrijpen, dat je niet goed je naam onder zó'n stuk durft zetten.

Enfin, mijn jongen — om je zoo eens te noemen, nu je naam niet bekend is — laat ik je eens vragen, hoe of je weet, dat in Delft een litteraire rol je wacht? Een groentijd wacht je; maar een litteraire rol? Zeg, je moet in den groentijd eens vertellen, dat je in Delft „den litterairen rol hoopt te vervullen, die je toekomt”. Ze zullen respect voor je krijgen.

De groentijd is bij ons niet erg, beschaafder bv. dan in sommige andere academiesteden, maar, als je nu al begint zoo 'n idioot oordeel te vellen over wat studenten doen en zeggen, dan kon je het wel eens zuur hebben. Want je stuk is idioot. En dit zeg ik je in volle ernst:

Jij bent nog te veel een jongen, hebt nog te weinig doorleefd, om ook slechts in het minste mee te voelen de emoties, die J. d. A. in zijn stuk heeft probeeren te leggen — emoties van een man, maar daarom nog niet ruw, of grofzinnelijk alleen. En, naar mijn oordeel, lijkt dat fragment van jou absoluut niets op wat hij schreef. Het is vies, en wil daarbij grappig zijn. Het stuk van J. d. A. geeft eene photographische en phonographische opname

van een bal masqué en beschrijft de gevoelens, die dat bij den schrijver opwekt. Het stuk van jou geeft de grappigheid van een vies jongetje.

Tot ziens, in den groentijd.

ERVÉ.

Berichten en mededeelingen.

Inzenders worden beleefd verzocht hunne copie aan ééne zijde te beschrijven.

Vereenigingen, die hunne mededeelingen gaarne in het Studenten-Weekblad geplaatst zagen, worden verzocht hunne opgaven op tijd aan het Redactie-bureau af te geven.

STUDIEBELANGEN.

Wegens 't bedanken der in 't vorige nummer genoemden zijn candidaat gesteld voor de Afdeeling Mijnen-Ingenieurs:
Z. S. BEIJL en P. VAN WIJNGAARDEN.

Candidaten voor alle afdeelingen kunnen nog gesteld worden tot Vrijdag 4 October 4 uur.

CURSUS FERRI.

Laatste voordracht op Woensdag 9 October, 's avonds 8 uur, in de Zaal van den heer KRUIF.

Onderwerp:

„L'évolution de la propriété, l'avenir de l'humanité.”

Entrée voor hen die geen doorlopende kaarten hebben f 0,75.

Zaterdag 12 October. Huishoudelijke vergadering van de „ANTI-MILITAIRISTISCHE PROPAGANDA-VEREENIGING,” bij den heer KRUIF, in het Stations-Koffiehuis.

ADVERTENTIEN.

Eettafel voor 10 à 12 Heeren aangeboden.

Adres CHOORSTRAAT No. 28.

Een Eet- en Koffietafel aangeboden voor zes personen.

Adres OUDE DELFT No. 206.

Gelegenheid tot besloten EETTAFEL voor 6 of 8 Heeren.

Adres BAVARIA.

Gelegenheid aangeboden voor 6 à 8 Heeren om te DINEEREN.

Adres Bureau van dit Blad.

KOFFIETAFEL.

Gelegenheid aangeboden voor 5 à 6 Heeren.

Adres CHOORSTRAAT 25.

BROOD- en BESCHUITBAKKERIJ.

Boterjanhagel. Zoute Bollen, Haagsche Beschuit.

FIRMA OVERVOORDE,

Oude Delft, hoek Peperstraat, Wijk 5, No. 80,

DELFT.

Te's-GRAVENHAGE met NOVEMBER aangeboden:

een net gemeubil. Zit- en Slaapkamer,

gelegen aan de Huygensstraat onmiddellijk bij de Delftsche tram en Hollandsche spoor. Te bevragen bij den Heer J. WALTMAN JR. of DEN HAAG, MOLENSTRAAT 4.

De ondergeteekende beveelt zich beleefd aan tot het overschrijven van DICTATEN.

E. A. EMOND, Groote Markt 18.

(1023)

J. VERHOECKX, Firma N. VERBURG,

BROODBAKKERIJ, OOSTEINDE 141a,

levert alle soorten **Luxe- en Tafelbrood.**

Specialiteit in ECHT BOSCH ROGGEBROOD.

Zooeven verschenen, alom verkrijgbaar:

LEVENSLOL.

Roman van L. H. A. DRABBE. 327 pag. groot 8°.

Prijs f 2,90. In prachtband f 3,50.

Uitgaaf van D. BUYS Dz., AMSTERDAM.

Oranje Limonade.

van het Delftsche Scheikundig Laboratorium is steeds voorhanden bij

J. J. G. BOERE,

Telefoonnummer 188.

Hypolitusbuurt 2.

Ivens Foto-Artikelen.

Uitsluitend verkrijgbaar bij
ADR. VAN OOSTEN,
Koornmarkt 46, DELFT.

DICTATEN.

De ondergeteekende beveelt zich beleefd aan tot het
overschrijven van DICTATEN.

Koornmarkt 25. J. VAN WEELE.

P. C. B. TEN BOSCH, MAGAZIJN VAN PIANO'S EN ORGELS.

Oude Delft 17, (Rotterdamsche Poort), Delft

Speciaal adres voor het **HUREN VAN PIANO'S.**
Billijke conditiën; geregelde maandelijksche stemming.

de SWAN

VULPEN HOUDER met 14 karaats gouden pen

GESCHIKT VOOR ELKE HAND

IS WERELDBEROEMD ALS DE BESTE

PRIJS van af f 6.30

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr.,
Binnenwatersloot 33.

HOLLANDSCHE EDITIE VAN L'ASSIETTE AU BEURRE.

Zoo juist verscheen:

De Boeren-Kampen.

Les camps de reconcentrations.
22 platen, door JEAN VEBER.

Dit is het laatste Nummer der ASSIETTE AU BEURRE,
echter met Hollandsche tekst.

Prijs 50 cents.

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr.
Algemeene Boekhandel. — Binnenwatersloot 33.

Assurantie Maatschappij tegen Brand- schade en op het Leven

DE NEDERLANDEN, van 1845.

Kapitaal	f 4,000,000,00
Reserves ult. 1900.	„ 1,877,900,00
Betaalde Brandschaden tot ult. 1900	„ 21,625,000,00

Verzekeringen op Inboedels van HH. Studenten
worden tegen vaste en billijke premie zonder
nabetalingen gesloten door bemiddeling van
den Heer W. WALTMAN.

Kantoor: Technische Boekhandel,
BINNENWATERSLOOT 33.

DE POLYTECHNISCHE SCHOOL.
ALBUM van lichtdrukplaten
van gebouwen en zalen in linnen portefeuille
f 2.50.

J. WALTMAN Jr.

CORPSBEELDEN

van het D. S. C.

(door den Senaat gewaarmerkt)

zijn uitsluitend verkrijgbaar door
tusschenkomst van den Technischen
Boekhandel J. WALTMAN Jr.,
Binnenwatersloot 33.

Prijzen: CORPSBEELD . . . . . f 4,25

„ met laag voetstuk f 4,75

„ met console . . . f 5,75

„ met hoog voetstuk f 5,75